

Stichting Milieuwerkgroepen Ede
www.sme-ed.nl

NAAR EEN SCHONE EN GEZONDE LUCHT IN EDE EN OMGEVING

WAAR HEBBEN WE HET OVER?

WAT ZIJN DE OORZAKEN, GEVOLGEN EN NORMEN?

MOGELIJKE BELEIDSMAATREGELEN

- We hebben het *grosso modo* over vier vormen van luchtvervuiling: fijnstof (PM₁₀), ultrafijnstof (PM_{2,5}), stikstofdioxide (NO₂) en elementaire koolstof (EC). PM staat voor 'particulate matter', dat wil zeggen vaste deeltjes en EC is een maat voor roet.
- Het verkeer, de industrie en intensieve veehouderij zijn de belangrijkste bronnen van deze luchtvervuiling. Daarnaast vormen ook huishoudens een bron (denk bijv. aan houtkachels). Tenslotte komt een deel van de luchtvervuiling letterlijk vanuit het buitenland 'aangewaaid'.
- Behalve de directe omgeving van snelwegen zijn er in Nederland een aantal gebieden aan te wijzen waar hoge concentraties fijnstof voorkomen: vooral in de buurt van (industrie in) de havens van Europoort en het IJmond-gebied, maar ook rond gebieden met een hoge concentratie van intensieve veehouderij: de Peel en 'FoodValley'.
- In Nederland voldoet men voor de meeste vormen van vervuiling meestal aan de gehanteerde Europese normen. De advieswaarden van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) zijn strenger, en er zijn geluiden om deze strengere waarden te gaan hanteren.
- Het goede nieuws is dat alle vier genoemde vormen van luchtverontreiniging in de periode 2013 – 2017 in Gelderland zijn afgenomen.
- Stikstofdioxide- en roet-concentraties zijn het hoogst in de buurt van snelwegen. De intensieve veehouderij in de omgeving van Ede

is een belangrijke veroorzaker van de gemeten hoge concentraties (ultra)fijnstof.

- Door het wegverkeer uitgestoten stikstofdioxide, maar ook door de landbouw uitgestoten stikstofverbindingen (bijv. ammoniak), dragen bij aan het op de Veluwe steeds nijpender probleem van de bodemverzuring.
- De luchtverontreiniging heeft een aanzienlijke, negatieve invloed op de gezondheid van de inwoners van Gelderland. Gelderlanders boven de dertig jaar oud sterven gemiddeld 374 dagen eerder als gevolg van luchtvervuiling. In de Ede en omgeving liggen deze waarden nog hoger. De maatschappelijke kosten worden voor 2015 in Gelderland geschat op 250 tot 300 miljoen euro. We hebben het dan over ziekte- en schoolverzuim, arts- en ziekenhuisbezoek.
- Het verbeteren van de luchtkwaliteit is dan ook een uitermate efficiënte manier om de gezondheid te verbeteren en de zorgkosten omlaag te brengen.
- Simpele maatregelen die goed zijn voor de gezondheid:
 1. Bij bouw/infrastructurele werken: bouw geen huizen binnen 300 m afstand van een snelweg (A12 vs. Oost-Breukelderweg, Bennekom) of 50 m van een doorgaande weg (N224 vs. Kernhem).
 2. Weer vervuilende (diesel)auto's/scooters uit stadscentra.
 3. Beperk de maximumsnelheid.
 4. Binnen FoodValley kan een forse reductie van de fijnstofconcentraties in de lucht waarschijnlijk alleen gerealiseerd worden door de uitstoot door de intensieve veehouderij substantieel terug te dringen.

De stichting heeft ten doel (1) het bevorderen van alle activiteiten en maatregelen die dienen ter bescherming en verbetering van het leefmilieu in de ruimste zin, in eerste instantie gericht op het gebied van de Gemeente Ede, (2) het bestrijden van alle aantastingen van het leefmilieu in de Gemeente Ede en voor zoveel nodig of wenselijk haar omgeving; met name ook die aantastingen welke veroorzaakt worden door lawaai, lucht-, water- en bodemverontreiniging, (3) het geven van voorlichting en het verschaffen van documentatie betreffende het sub (1) en (2) gemelde, alsmede omtrent aangelegenheden de algehele milieuproblematiek betreffende, aan de gemeenteraad, burgemeester en wethouders en de bevolking van de Gemeente Ede en aan bedrijven en andere instanties binnen de Gemeente Ede en voor zoveel nodig of wenselijk haar omgeving; (4) het voeren en ondersteunen van acties ter bevordering van de hiervoor gemelde doelstellingen van deze stichting.